

Smjernice za ispit savjesti očeva

KAKAV SAM MUŽ I OTAC?

Kao muž i otac zasigurno želiš biti dobar primjer, učiniti pravu stvar, štititi svoju obitelj i skrbiti za nju. Stoga, zastani na trenutak i upitaj se: *Kakav sam muž i otac?*

O tome je riječ u ovim smjernicama za ispit savjesti očeva – da zaviriš u svoju nutrinu i iskreno procijeniš tko si, što si učinio (ili propustio učiniti) te kako to poboljšati u budućnosti. Skloni smo uočavati pogreške drugih, a sad je vrijeme da sagledamo svoje.

Obiteljski život je zahtjevan, katolička vjera je zahtjevana, i nismo uvijek na visini zadatka. Međutim, Božje milosrđe i razumijevanje uvijek su tu. Zato trebamo redovito propitivanje svoje savjesti i sakrament svete ispovijedi.

Razmislimo o još dva pojma koja se često pogrešno shvaćaju.

Grieh – grčka riječ *hamartia* [ἀμαρτία] koja se koristi u Novom zavjetu znači »**promašiti metu**«, što je dobar način za shvaćanje grijeha. Naime, imamo osjećaj što bi trebalo činiti, a ipak to ne činimo. Znamo da ne smijemo popustiti nápasti, ali ipak popustimo (**samo ovaj put, mislimo!**). Ne možemo slučajno sagriješiti, ali imamo obvezu ispravno oblikovati svoju savjest.

Savjest – Postoji uvriježen stav među ljudima kako je savjest sve ono što smatraš da je u redu. **Pogrešno!** Ispravno oblikovana savjest jest Božji glas u tvojoj nutрини koji ti nalaže da činiš dobro, a izbjegavaš zlo. Međutim, savjest može biti iskrivljena, otupljena ili pak posve ušutkana. Svaka osoba pred Bogom ima obvezu oblikovati svoju savjest u skladu s moralnim zakonom, deset Božjih zapovijedi te naučavanjem Isusa Krista i njegove Crkve.

Sada možemo pristupiti **preispitivanju savjesti** i potražiti u sebi gdje smo pali i u čemu griješili.

I. Bog i bližnji

Mnogi ljudi ne idu na ispovijed i tvrde da nemaju ništa ispovjediti jer nikoga nisu ubili i nikome ništa nisu ukrali. Ali ako ozbiljno razmotriš Isusove riječi o ljubavi prema Bogu i bližnjemu, možda ćeš se prisjetiti niza situacija u kojima si »promašio metu«.

Isus je rekao: *Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga* (Mt 22,37-39).

- *Trudim li se ljubiti Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim? Stavljam li išta ili ikoga ispred Boga?*
- *Očekujem li od svoje žene i djece da zamjene Boga u mojem životu? Očekujem li od njih da budu savršeni i pruže mi sve što trebam u emocionalnom i duhovnom pogledu?*
- *Molim li redovito? Odlazim li na svetu misu nedjeljom i zapovijedanim blagdanima? Mislim li na Boga tako da njegova volja određuje moje djelovanje?*
- *Brinem li se o duhovnom dobru svoje obitelji? Pomažem li ili odmažem svojoj obitelji u zajedničkoj molitvi i slavljenju Boga? Što moji stavovi i primjer govore mojoj djeci o Bogu?*
- *Jesam li se odrekao svoje vjere kako bih stekao poštovanje ljudi, na poslu ili u društvenim krugovima? Jesam li omalovažavao vjeru pred članovima obitelji?*
- *Prepoznajem li Isusa u svojim bližnjima i odnosim li se prema njima onako kako bih želio da se oni odnose prema meni?*
- *Slijedim li primjer milosrdnog Samarijanca u pristupu ljudima u potrebi? Pomažem li osobnim zalaganjem (darovanim vremenom, talentima i dr.) i materijalno svoju vjerničku i društvenu zajednicu?*

II. Moj brak

Prisjeti se radosti na dan svojega vjenčanja kada si pred Bogom svojoj supruzi obećao vjernost u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti, te da ćeš je voljeti u sve dane života svoga. Jesi li ostao vjeran svojem obećanju?

- *Odnosim li se prema supruzi s ljubavlju i poštovanjem? Jesam li joj se posve predao tako da njezino dobro bude moj cilj, ili joj uskraćujem dio ljubavi koji joj pripada?*
- *Trudim li se izražavati ljubav supruzi tako da se ona osjeća voljeno? Uvjetujem li ljubav svojom potrebom da mi ona izražava poštovanje?*
- *Slušam li uistinu pozorno suprugu kad iznosi svoje brige, želje i potrebe? Odgovaram li na njih i svojim djelima, a ne samo riječima?*
- *Uključujem li suprugu u donošenje važnih odluka, uvažavajući je kao istinskoga životnog suputnika?*
- *Ako primijetim da se supruga i ja udaljavamo jedno od drugoga, poduzimam li korake da to ispravim? Započinjem li s njom razgovor o konkretnim teškoćama?*
- *Vrednujem li primjereno rad svoje supruge u kući i izvan nje? Sudjelujem li u kućanskim poslovima?*

III. Moja djeca

Djeca su veliki blagoslov koji mužu i ženi pridaje nov identitet, jer po njima postaju otac i majka. S druge strane, djeca mogu biti velik izazov tvome strpljenju, očekivanjima, slabostima i pogreškama.

- *Odnosim li se prema djeci kao prema Božjim darovima ili svojem vlasništvu koje trebam oblikovati?*
- *Dajem li dobar primjer svojoj djeci?*
- *Imam li vremena za djecu? Skrbim li za njih kao za vlastito tijelo?*
- *Dopuštam li djeci da se slobodno razvijaju onakvima kakvim ih je Bog stvorio, s njihovom jedinstvenom osobnošću, oblikujući pritom njihovu savjest prema smjernicama Crkve?*

- *Pomažem li djeci na putu sazrijevanja tako da ih odgajam u stezi ili izbjegavam tešku zadaću uvođenja discipline u njihove živote?*
- *Imam li miljenike među djecom? Zanemarujem li zbog toga ostale?*
- *Činim li fizičko, emocionalno ili mentalno nasilje nad djecom? Prepoznajem li i pohvaljujem li u svojoj djeci sve ono dobro ili samo tražim ono loše, neprestano ih kritizirajući pa čak i ismijavajući?*

IV. Zaštita života

Život je velik Božji dar. Svaka je osoba jedinstvena i Bog je stvara da ispuni svoje poslanje u svijetu. Štititi život u srcu je muškosti.

- *Jesam li ikoga namjerno povrijedio?*
- *Jesam li zloporabio alkohol ili drogu? Je li zbog toga trpjela moja obitelj?*
- *Jesam li ikome dopustio da zlostavlja svoju djecu? Jesam li dopuštao djeci da zlostavljaju svoju majku ili jedni druge, bilo fizički bilo na druge načine?*
- *Jesam li ohrabrivao i poticao suprugu ili kćer da naprave pobačaj ili sam im, bez protivljenja, dopustio da to učine?*
- *Brinem li se o svom zdravlju? Jesam li pokušao samoubojstvo ili o tome ozbiljno razmišljao?*
- *Jesam li ugrožavao život ili sigurnost supruge i djece?*
- *Upravljam li vozilom nepažljivo i neodgovorno, ugrožavajući sigurnost suputnika i ostalih sudionika u prometu?*

V. Posao i svijet

Identitet muškarca povezan je s poslom, jer njime skrbi za sebe i svoju obitelj. No posao nije sâm sebi svrha i mora ga se obavljati kreposno i časno.

- *Shvaćam li ozbiljno zadaću da skrbin za svoju obitelj?*
- *Skrbin li za obitelj pošteno ili činim što nezakonito i štetno kako bih spojio kraj s krajem?*
- *Poštujem li tuđu imovinu? Jesam li ukrao ili ukradeno prihvatio?*
- *Jesam li prevario druge? Vraćam li posuđeno?*
- *Radim li pretjerano zanemarujući obitelj ili bespotrebno ostajem dulje na poslu? Odgađam li povratak s posla kako bih izbjegao neke situacije kod kuće?*
- *Ugrožavam li sigurnost obitelji kockanjem, klađenjem ili nerazboritim poslovnim pothvatima?*
- *Trudim li se sa suprugom razborito uobličiti obiteljski proračun izbjegavajući materijalizam?*
- *Imam li sućuti za potrebite? Prinosisim li širenju kulture pomaganja? Potičem li i druge na to, a osobito članove svoje obitelji?*
- *Jesam li bio zavidan drugima na njihovu imetku, sposobnostima, dobrom izgledu, uspjehu ili čemu drugom? Jesam li častohlepan?*

VI. Ljubav i odgovornost

Iskušnja u području spolnosti ne moraju uvijek voditi grijehu, ali se s njima suočavamo kad-tad u životu. Tijelo i spolnost velika su dobra pa ih zato valja s dodatnim naporima čuvati u današnjem jako erotiziranom društvu.

- *Jesam li vjeran supruzi u mislima, riječima i djelima?*
- *Uvažavam li spolnost supruge kao dar ili to koristim za vlastito zadovoljstvo?*
- *Koristim li kontracepciju? Dopuštam li supruzi da koristi kontracepciju ili je na to prisiljavam?*
- *Jesam li se sterilizirao? Jesam li dopustio supruzi da to učini ili je na to prisilio?*
- *Jesam li se svjesno i namjerno prepuštao seksualnim maštarijama s bilo kim drugim osim sa svojom suprugom? Jesam li se samozadovoljavao?*
- *Jesam li namjerno tražio i gledao pornografske sadržaje u tiskanom (časopisi, knjige i sl.) ili elektroničkom obliku (videosadržaji, internet i sl.)? Jesam li i djecu izložio tim sadržajima?*
- *Jesam li se neprimjereno izražavao o spolnosti ili pričao neprimjerene viceve, a osobito jesam li to činio pred djecom?*
- *Jesam li se, u dogovoru sa suprugom, pobrinuo da svoju djecu u prikladno vrijeme uputimo u istinski smisao ljubavi i odgovornosti prema svojem tijelu i tijelu svojega bližnjega?*

VII. Iskrenost

Ljubav je utemeljena na iskrenosti. Želimo li biti časni ljudi i dobri očevi, budimo iskreni prije svega sa sobom i s onima koje volimo. Tako čuvamo povjerenje i gradimo odnose.

- *Jesam li sebe i članove obitelji poticao na iskrenost?*
- *Jesam li lagao ili poticao druge da lažu?*
- *Jesam li drugima, bez ozbiljnog razloga, odavao tajne koje su mi povjerali supruga, djeca i prijatelji?*
- *Jesam li kvario odnose među članovima obitelji, šireći laži ili otkrivajući pogreške drugih? Jesam li zlonamjerno govorio da djecu okrenem protiv supruge ili suprugu protiv djece?*

OPROŠTENJE

Ispit savjesti ima samo jedan cilj: da ti pomogne postati otac kakav si pozvan biti i da te vodi posebnoj milosti koju je moguće pronaći samo u sakramentu ispovijedi. Bez obzira na to koliko su ozbiljni ili brojni tvoji grijesi, Isus te čeka, u osobi svećenika, s milošću oproštenja. Kako je divno čuti riječi: *Gospodin ti je otpustio grijeh. Idi u miru.*

Uz odobrenje Kolumbovih vitezova (Knights of Columbus) iz SAD-a, prevedeno i prilagođeno prema izvorniku *Father's Guide for Confession* u sklopu inicijative *Fathers for Good*.
